

عنوان مقاله:

نقش کتیبه های کوفی در مساجد معاصر تهران (مساجد الغدير، وليعصر(عج) ، امام رضا(ع) و الجواد(ع))

محل انتشار:

ششمین کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و مهندسی و سومین کنگره بین المللی عمران، معماری و شهرسازی آسیا (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

سحر صالحی - دانشجوی دکتری هنرهای اسلامی، دانشکده هنر، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران،

سیدابوتراب احمدپناه - استادیار دانشکده هنر، دانشگاه تربیت مدرس، تهران ایران،

خلاصه مقاله:

کتیبه های کوفی جزئی از تزیینات معماری اسلامی محسوب می شوند که علاوه بر جنبه های تزیینی دارای مفاهیم نیز می باشد. اوج شکوفایی کتیبه های کوفی از قرن پنجم تا هفتم ه. ق در مساجدی مانند مسجد جامع قزوین، مسجد جامع تبریز، مسجد اردستان، مسجد گلپایگان، مسجد جامع زواره، مسجد جامع شوشتر و... بوده است. سوال این است که در دوره معاصر ساختار و کارکرد کتیبه های کوفی در معماری فرهنگی مذهبی ایران چگونه است؟ روش پژوهش پیش رو توصیفی-تحلیلی میباشد و جمع آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای-میدانی انجام شده است. تجزیه و تحلیل دادهها به صورت کیفی و براساس منطق و استدلال می باشد. نتایج تحلیل های مساجد الغدير ، وليعصر(عج) ، امام رضا(ع) و الجواد(ع) نشان می دهد که در مساجد الغدير، وليعصر(عج)، امام رضا(ع) از کتیبه های کوفی برای تزیینات در معماری داخلی و معماری بیرونی این مساجد استفاده شده است. نوع خط کوفی به کار رفته در این کتیبه ها، خط کوفی تزیینی و کوفی بنایی بوده است. کتیبه کوفی تزیینی مسجد امام رضا(ع) از نوع کوفی تزیینی می باشد و دارای نظام هندسی و نظام نوشتاری می باشد این ویژگی جزئی از ساختار نظامند در طراحی کتیبه ها در قرن های پنجم تا هفتم بوده است. در مسجد الغدير از کتیبه های کوفی تزیینی و کوفی بنایی استفاده شده است. این کتیبه ها دارای نقطه هستند و نوع نوشتار آنها به خط فارسی نزدیک است. در مسجد وليعصر در قسمت محراب از کتیبه های کوفی به خط کوفی بنایی استفاده شده است. در طراحی کتیبه های کوفی بنایی مورد استفاده در این بناها از گرید(پایه کار) نیز استفاده شده است. متن کتیبه های این بناهای فرهنگی مذهبی شامل: آیات قرآن، اسماء الهی، نام های حضرت محمد(ص)، حضرت علی(ع)، امام حسین(ع) و حضرت زهرا(س) می باشند. رنگ مورد استفاده در اجرای این کتیبه ها آبی لاجوردی، فیروزه ای و طلایی رنگ است. کاربری این رنگ ها در هنر ایرانی سابقه چندین هزار ساله دارد.

کلمات کلیدی:

معماری اسلامی، مساجد معاصر، تزیینات، کتیبه های کوفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1408501>

